

Naročnina
\$2.00
na leto.

ONLINE
Glasnik

ONLINE
Glasnik

ONLINE
Glasnik

CLEVELANDSKA AME RIKA

STEV. 29. NO. 29.

CEMET CLEVELAND, OHIO, V. TOREK, 12. APRILA 1910.

VOL. II

Zjedjenje v clevelandski naselbini.

Kar se je leta in leta pričakovalo, to smo učinili pretečeni četrtek.

Nastalo je splošno navdušenje, velika ude ežba, medsebojno zapanje, vse je kazalo velik pomen tako dolgo zaželjene edinstvenosti.

POKAZALA SE JE MEDSEBOJNA VZAJEMNOST, TOLERANTNOST, NE Z BESEDAMI, PAČ PA Z DEJANJI.

KAR SE JE ŽE DOLGA LETA PRIČAKOVALO.

Velik korak v pred napredka clevelandske naselbine, v pred sjubemni miru v Clevelandski naselbini, v pred splošne izobrazbe in medsebojno vzajemnosti, da velik korak za prihodnjo, boljšo bodočnost clevelandske naselbine, je bil storjen pretečeni četrtek. Kar se je pričakovalo leta in leta, česar so se željno nadejali vsi poseteni in miru želeči Slovenski največji naselbini v Ameriki: To se je zvršilo v četrtek pri posebnem zborovanju. Kolikega pomena je ta fakt za clevelandsko naselbino, mislimo, da lahko vsakdo razume, ki je bil zadnjih štirih let v Clevelandu.

Cleveland je največja slovenska naselbina v Ameriki; s ponosom se lahko nazivajo metropolja slovenskih naselij v Zjedjenih državah. Nikjer ni toliko obri, trgovine, toliko gospodarskega življa kot v naši naselbini. Nobeno drugo mesto v Ameriki, kjer žive Slovenci, se ne more ponosati s tako razširjenim gospodarskim življem kakor Cleveland. Obri in trgovina sta se uživeli v vse stroki, ki se nahajajo na obrtnem polju. So sicer še starejše naselbini po Ameriki, kakor je clevelandška, ki je stara največ do 35 let. Nekaj jih je tukaj, ki se pomnijo, kdaj so prišli prvi Slovenci sem. Mnogo prvotnih naselnikov je seveda že pomrlo od istih časov, nekateri so se preselili v druge kraje, a zoper drugi so se podali v staro domovino. Vend je tukaj, ki se mnogo, mnogo tukaj svojih 15 do 25 let, in tudi vedo kaj povedati o dobrih in slabih časih v Clevelandu.

Iz malega raste veliko. Tako je tudi z našo naselbino. Prvi Slovenci, ki so prišli sem, so bili seveda še prisiljeni kušavati svoje potrebe dragod, pri tujcih, mogoče pri Judih. Pologoma je prišlo več ljudi. Nekateri izmed njih so pričeli misliti na lastne, slovensko trgovino. In pričela se je. Po malem, vedno večje, sčasoma je pa postala slovenska trgovina velika. Dāndanes se lahko ponašamo glede trgovskega življa z ameriškim narodom. V Clevelandu imamo vse, kar spada pod obrt. Mesnice, grocerije, dobre čevljarske trgovine, dobre krčme, trgovine za obliko, pogrebne zavode, železniške trgovine, fine krojačnice, sploh vse.

In z razvitem naselbino, so začele postajati tudi druge potrebe večje. Treba je bilo misliti na družbeno življenje, na napredek in omiku naroda. Vse je bilo treba. Drustveno življenje se je pričelo zivalno razvijati. Nikjer ni bilo lepšega napredka kot pri društvenih kakovih svezkih pomladni cvetovi so poganjala društva med našim narodom, lepa, dobra, izvrstno organizovana društva. Izvrstni može, navdušeni za vero in narod ter njegov napredok so delovali na obširnem polju, da priveli toliko društvenikov

pod društvene zastave. Vsa čast jim. Slovenski narod v Clevelandu jim je se dandas hvaljen. Med drugim, ki jih dnes ni več tukaj, se starejši Clevelandčani gotovo spominjajo. Mr. Klinec, ki je bil eden glavnih faktorjev v društvenem življenju. V sasido, ki je bil pred šestimi leti tukaj ga poznaš kot izvrstnega delavca na društvenem polju. In tako desetero drugih.

Naselbina se je vedno večja. Slovencev rojakov je prihajalo vedno več v Cleveland: prihajali so z družinami, s sorodniki, s prijatelji. Kintul je tudi lepo število otrok v naši naselbini. Nastal je torej drugi pomisrek. Kako preskrbiti za krščansko vzgojo teh otrok, kako pomnilti legendu pravice, da pride do lastnega božjega svetišča, do lastne cerkve. Potrebe so postajale večje, narod je zahteval. Gotovo je, da kjer so Slovenci, hočejo tudi lastna božja svetišča, hočejo in zahtevajo svoje lastne šole, kjer se njih deca vzgojuje, veri in narodi: primerno. Vse je prisko zlahkoma. Zhrali so se možje, navdušeni za potrebe naroda, navdušeni za napredok naselbine ter ustavili s slovensko cerkvijo tudi slovensko solo. Dobili so, kar so želieli, kar so zelo potrebovali. Dvignilo se je poslopje, sicer ne preohišno, vendar začetek je bil, lahko se je pričelo delovati.

Celo vrsto let je stvar se razvijala in pleila prav lepo. Zivelj smo med seboj v slogi in sporazumi. Ni bilo narod nega sovraštva, brat ni preziral brata, vse se je vršilo v najlepšem soglasju. Zakaj tudi ne? Ali nismo vse enega rodu? Vsi smo Slovenci, vsi imamo enake težnje, zakaj bi se torej med seboj prepriali? Pa prislo je drugace.

Cri obliki se se zbrali nad slovensko naselbino, vspala se je toča psovki: brat ni poznal brata; boj je divjal celo leta. Zalostiti se je moral vsak dobro misleči rojak. Ne bomo razmotrivali, kdo, kaj in kako je bilo vse zakrivljeno. Rečemo, da tako žalostnega položaja še ni bilo v zgodovini clevelandske naselbine, kot tedaj. Ves napredok je zelo, zelo zastal. Pa naj veste sami, vi rojaki, kako je bilo.

Kod odmeh angelja miru pa je zadonel po naselbini glas, da se je ljudstvo združilo. Torej ne več medsebojnega preiziranja, ne več psovki, ne več ruvanja. Mir, mir, mir! Kako lepo to zveni, kako se lepo sliši! Res, težko je bilo, toda z dobro voljo in medsebojnim sporazumljem se da vse narediti.

V četrtek zvečer so se namreč sešli možje te in one stranke. Sešli so se, da se medseboj dogovore, kaj bi ukrenili za blagor in napredok naše slovenske naselbine, kaj bi storili za povečanje cerkve in kaj glede nove šole. Sešli so se, da vsejte stare možje, da shranijo mimo, kar so zaneti.

z besedami pač z dejaniem pokazati, da smo resnično za mir. Te besede so geslo novembra miru.

V kratkih besedah smo počitali in očitali ta velevažen dogodek za clevelandsko naselbino. Mislimo, da smo napisali prav. Tako mora misiliti vsak, ki je za mir, za spravo, za medsebojno sligo. Tako in nedrugače. Res, človek mora biti vesel, če se narod takoj spravi skupaj in je v vseh vitalnih stavbeh in za delavci enega misljenja, ene misli v enem delovanju. Stavimo vprašanje: Kaj je boljše: sovraštvo, nemir, nesloga, razprtja med brati ali ljubezen, mir, sloga, skupno delovanje? Kaj ne, vsak bo odgovoril zadnje je boljše. Pa vendar se vse ljudi tudi v naši naselbini, ki ne priznajo tega. Hvala Bogu, lahko jih seštejemo na prste. Kaj basne preprič, nesloga? Zakaj narod ne bi skupno deloval za svoj napredok, za svojo vzgojo in za svoje skupne narodne namene. Zakaj razprtja, začaj razkol, ko nam je tako krvavo potrebljeno skupnega delovanja? Vsi veste kam je preprič, dolgoletni in umičevalni, pripeljal naselbino. Največji poslušalci je bil navzoč tudi anarchist Ravid. Drugimi poslušalci je bil navzoč tudi anarchist Ravid. Oglasili se je sredi govora Skalovega in rekel da hoče tudi na pridigovati. Skala mu je s priznico odgovoril, da ga hoče poslušati pozneje in ne v cerkvi. Danes popoldne so zaprla dva zamorca, o katerih smejijo, da sta napadla vlak. Ivi jih so dobili veliko oroja mask in sveto šoro. Kvik je bil privabil drugi potnik bližnji. Roparja sta nato oba počnili.

Pittsburg, Pa., 10. aprila. — Urednik Peter Skala od češkega časopisa v tem mestu, ko je imel v nedeljo govor v presbiterijanski cerkvi, je bil nestraten, ko je napadala, ko je stopil iz cerkve. Ustrelili ga je Michael Ravid, ruski anarchist, ki je skusal ustreliti John Gaya, cerkvenega odrornika.

Gay je v bolnišnicu s tremi kroglijami v životu in težko, če bo okreval. Morilec je pohegnil. Več kot 300 detektivov je prišlo do njega po Pennsylvaniji in drugod.

Umorjeni urednik Skala je

bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

ko je domaći pastor, Andrej Kovac, naznani, da on ne bo

sudil, da pa mu bo žalil,

nepravilno mesto obrednik. Skala

je bil nekak vodja Čehov po zahodni Pennsylvaniji. Presbiterijanska cerkev je bila včeraj malačena do zadnjega kotička,

CLEVELANDSKA AMERIKA

Teden v tiski in petek.

Slov. tiskovna družba America.

Naročnina:

ZA AMERIKO: \$2.00

ZA EVROPO: \$3.00

ZA CLEVELAND po pošti: \$2.50

Poznamene številke po 3 centi.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne sprejemajo in ne vrati.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošljajo na:

Tiskovna družba 'AMERIKA'

6129 St. Clair ave. N. E.

Cleveland, Ohio.

'Clevelandka AMERIKA'

Issued Tuesdays and Fridays

Published by

The AMERIKA Publ. Co.

(corporation.)

6129 St. Clair ave. N. E.

Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request.

Tel. Cuy. Princeton 1277 R.

"Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879."

No. 29 Tue. Apr. 12, '10 Vol III

Pod rdečo zastavo

sklenilo, da enkrat z njim poseten obravčuna. Mi necemo ne republikancev, ne demokratov pri naši mestni upravi, tako je bilo geslo volivcev pri zadnjih volitvah. In učinek je bil, da je bil zvoljen socialistični župan, socialistični radec in sicer v Milanu. V mestnem zboru v Milwaukee je sedelo sicer že precej časa sem nekaj rdečih odbornikov. Večina jih je pa bilo republikanske in demokratične stranke. Ljudstvo je videlo, kako so demokratje, kako so republikanci gospodarili. Videlo je njih dela, videlo je njih korupcijo. In pričelo se je zanimati za rdeče, ali kar so zovejo, za socialiste.

In tako je prišel dan, ko se je imelo odločiti, kdo bo prihodnji gospodar mesta Milwaukee, ko je imelo ljudstvo priliko se izraziti za onega, katerega ljubi. stare stranke so imeli dovolj prilike, da pokažejo svojo nedovolnost od trusov, da skrbe za blagor prebivalstva; ker so pa svoje dolžnosti zanemarjale, tedaj jim je socialistizem spletel rdeče mrtvaško ogrinjal. Ljudstvo je volilo.

Sedaj rečemo: Priliko imajo socialisti, da pokažejo svoje zmožnosti; prišli so do lepe prilike, da spolnijo svoje obljube, katere so toliko časa ponujali ljudstvu. Nam se zdi, da je ljudstvo nalač poskusilo z njimi. Če se pa skažejo tudi socialisti korumpirne, grabežljive in tiranske, tedaj se pa bodo tudi z njimi, karor z vso ostalo izprideno politično bandito, pometlo kot se je z republikanci in demokrati.

Svoboda.

Naš neučenih narod, ki pride v Ameriko iz črnega sužnjstva v Evropi, je prvo, kar vidi in sliši, ko pride v objavljeni deželo Ameriko: "Svoboda." Že ko pride v newyorsko loko, vidi na maleni otoku ogromni kip žene, ki visoko dviga desno roko, kateri drži plamenico, iz katere se dviga in siri plamen, in mladi naseljenici se čudoma vprašujejo: Kaj je to? Kdo je to? Starješi in pametnejši mu pravijo: "Vidiš to je kip Svobode." Sedaj si prišel v Ameriko, v deželo svobode, kjer svoje mnenje lahko odkerito pove v listih, na ulicah, v hiši, kjer ni orožnikov, kjer ni ekskutorjev, kjer je vsak enak drugemu, vsak svoboden, kakovptica v zraku. "Mlad naseljenec se po tej razlagi zamisli in pametuje: "Ni žandarjev, ne ekskutorjev, ni maje." Je li to mogoče? Svoboden! Svoboden v vsakem oziaru! Najvišji je enak najnižjem!

In tako pride pogostoma do napadnega tolmačenja svobode, ki se često pokaže v hudi posledicah. Poprej sujen, sedaj prost, popolnoma svoboden Janez enak Janezu: iz tega večkrat zloraba svobode, ker se je ne umeja dovolj in ne pravilno.

Vsi smo jednaki v tej deželi, Janez kot Marko, in zaradičega sme Janez vse govoriti in narediti, kar mu srce poželi, ker je svoboden človek, a kadar se Janezu ali Marku zljubi lahko svojega prijatelja nekoliko z nožem raznesari, nakresa z revolverjem, ali pa obratno: ker smo vsi enaki. Kadar pa pride radi razbitih glav in potolčenih udov do sodnje obravnavne, tedaj se Janez ali Marko začuden vprašuje: "Kako je pa to mogoče? Jaz sem svoboden človek!" Jaz sem ravno toliko kot sodnik. Kakšno pravico ima on, da mene sodi?

In več enakih nemnostej. Velika je razlika med svobodo in divjaštvom, toda meja je med obema takoz ozka, da se da silno lahko prekoraciti. Svoboda je najlepši božji dar, s katero se lahko vsak pametni človek okoristi, dočim je zopet svoboda največje zlo za nesposmetnega človeka, ker ga najprvo privede do divjaštva.

Dasi svoboda pomeni, da smo vsak človek izraziti po svojem mnenju svoje prepričanje, vendar svoboda ne obstoji v tem, da smo prepričanje svo-

jega bližnjega gredit in stramoti. In če ti svoboda dovoljuje, da se v potrebi sme braniti z orojjem, svoboda ne dovoljuje, da sme prostovoljno rabiti orojje, kadar se ti fini. Dasi ti svoboda dovoljuje, da sme piti, vendar ti ne dovoljuje hude pijači, ker v isti se započnejo najhujša zla. Vsemu je dan enak del svobode, raditev ne sme ničesar ranjiti, da krati svobodo bližnjega, ker smo vsi enaki, vsi imamo enake pravice, vsi enake dolžnosti.

Ker se pa pomen besede "svoboda" ne tolmaci vedno pravilno, zato so ameriške, karor druge ječe polne zločincev, katerih se verno vesele advokati in susmrji, a posterni narod se zgraža.

* Joe Cannon, znani predsednik zbornice poslancev, se je nedavno izjavil: "Če bi bile tako ostre načinske postave, kakor so danes pred 200 leti, tedaj bi marsikateri mojih prednikov ne prišel v to deželo." Čudimo se, da ima Cannon, kljub svoji tiraniji in skepticizmu tako zirave nazore.

* Mi pa še lahko pristavimo, če bi pred leti gotovih anarhistov v Chicagi ne pastili v Ameriko, tedaj bi bila slovenska časnikarska javnost v Ameriki za en milijon procentov čistejsja, boljša in bolj upoštevana.

* asnikarski harlekin in fakini okoli Glasa Lažij v Chicago so zastrupili časnikarsko javnost. Hvaležni smo, da zastupljajo le sebi podobne propalice.

* Končno pa te moralne in fizične propalice le še enkrat vprašamo: Kje ste ukradli našto, ki je bil na zaboju m. & namenjenih za Indianapolis?

* Sicer pa le brizgajte in lajajte okoli sebe. Saj tudi ščene laja na lino, ker je ne more doseči.

* Velikanski iok in stok zvezinih sodnikov za povisane plače. Z solzami v očeh priposejuje honorable sodnik Hornblower, da morajo zvezini sodniki izdeli celo svojo letno plačo \$7000.00 za hotelle in stanovanja! — To je seveda neizreceno žalostno. — jaz n. pr. bi si že znal pomagati s \$7000 na leto.

* Zakaj hodite h krojačem za novo obleko? Pridite k Dan Ulmerju, ki vam bo izborno postregel.

* Potrebuje se: 500 mož, da nosi Dan Ulmerje čevlje po \$2.50, \$3.00 in \$3.50.

Početek sveta.

Oglejmo si vesoljni svet in poprašajmo prirodoslovno znanost, kaj nam pove o njegovem začetku in razvitu.

1. Prasnov.

Dva dokaza sta bitno pripomogla, da se vesoljni svet sedaj prece dobro pozna. Prvo je dokaz v enotnem zakonu, po katerej se vse telesa gibljejo, in sicer ne samo pri nas v našem osolnčju, ampak prav vse brez izjeme. To je zakon teže ali gravitacije, katerega je slavni Anglež Newton z računom dokazal in utemeljil. Ne samo na naši zemlji, ampak v vsem vesoljnem svetu tvarinski deli privlačno delujejo na druge in sicer po točnih zakonih, od tod predvno soglasje v kroženju raznih nebeskih tel, da se nam dozdevajo, kateri da so združena v umetnem stroju.

K temu je v drugi polovici 19. stoletja prislala še spektralna analiza, po kateri se lahko prav natančno dokaže, iz katerih tvarin obstoji sonce in vse druge zvezde, katerih svetloba do nas prihaja. Natančna raziskavanja so dokazala, da so vse nebeske telesa sestavljena iz istih snovi, katere se nahajajo na naši zemlji.

Od kod ta enotnost v gibaju in snovih? Jako dobro jo razjasnjuje Kant-Laplacejeva hipoteza, da so bila vsa telesa našega osolnčja s početka skupna celota, neizmerno velika plinska krogla. Ta hipoteza

se je posledje raztegnila na vesoljni svet. To je tako sreča in sreča, ker nam je v plesu luči jasna omenjena enotost gibanja in nam je poznan razlog, zakaj so jednine snovi raznimi nebeskih tel.

Vesoljni svet je bil v početku neizmerna plinska krogla. Kaj pa je bil ta prvotni plin, ali ta prvotna snov, ta prasnov? Tudi njo isčemo s tem, da si prizadevajo vse raznije sestavljene snovi razstaviti in sicer jih tako razstavljati, da bi prišli do najdenostnejših prvin, ki so bile ona prasnov. Poskusi so že tako da leči useli, da se sme in more trditi, da se je vsa neorganska tvar razvila iz najbolj jedostavnega prvotnega stanja, iz prasnovi, sestavljene iz samih prvin.

Zemlja.

Imamo prasnov. Kako se je iz te prasnovi razvila naša zemlja?

Tvar v svetu je sedaj v prav različnem stanju. Né omenimo "etera", ki je menda kot najfinješa snov razširjen po vsem svetu in presinja vse druge tvarne. Onda se opažajo v svetu razne meglene pege, v katerih je tvar ne preredita, da bi se spojila v določena telesa: nekatere teh peg so se pokazale kot tesno stlačene skupini posameznih zvezd, o katerih je najbolj verjetno, da se tukaj razvija novo osolnčje; od zvezd so nekatere v belo druge v rdeče žarečem stanju: mnogo jih nimata lastne svetlobe, ker se je zunajna skorja že popolnoma ohladila; k tem poslednjim spadajo planeti, torej tudi naša zemlja.

Vesoljstvo nam torej pokazuje razno stanje teles od prvotno plinastega, pa do že polno zgoščenega in ohlašenega. Kaj nam brani trditi, da so te raznolikosti stanja samo razne stopinje v razvoju one prasnovi, karor to zahtevajo snovi delijoče prirodne moći in prirodnii zakoni? Prirodoznanec o tem ne dvomijo.

Kako se je na zemlja iz skupine snovi končno razvila v posebno nebesko telo? Kako je prišla do svojega ohlašenja? Na to nam najbolj odgovori Kant-Laplacejeva hipoteza o razviku vesoljstva, o razviku našega osolnčja in naše zemlje. Ne bomo te hipoteze razvijali, vendar v vsakem izobrazbenem vratu v bitvu gotovo znamo. Le nekaj malega naj omenimo.

Ko se je vsled vrtenja tvarine našega osolnčja zemlja od ostale srednje tvarine odcepila, je bila v žarno-plinskom stanju, v kakoršenem so še sedaj meglene pege v osolnčju. Potem se je zemlja bolj in bolj zgoščevala in postala žarna tekočina. Ne bomo te hipoteze razvijali, vendar v vsakem izobrazbenem vratu v bitvu gotovo znamo. Le nekaj malega naj omenimo.

Ko se je vsled vrtenja tvarine našega osolnčja zemlja od ostale srednje tvarine odcepila, je bila v žarno-plinskom stanju, v kakoršenem so še sedaj meglene pege v osolnčju. Potem se je zemlja bolj in bolj zgoščevala in postala žarna tekočina. Ne bomo te hipoteze razvijali, vendar v vsakem izobrazbenem vratu v bitvu gotovo znamo.

5. ura. Še ena steklenica-nica.

5.30 minut. Stekleniči --ca gr. gr. gr!

6. ura. Turška kopelj.

6.30 Kosilo pri Delmonico.

7. ura. Sampanjec! Sampanjec!

8. ura. V loži v Opera House

8.30 minut. Je zaspala.

9. ura. Se pelje po parku v kočiji.

9.30 minut. Mr. Razzlefort kupide restavrant v parku.

10. ura. Ena steklenica.

11. ura. Se ena!

11.30 minut. Natakar sampanjec!

12. ura. Turška kopelj!

12.30 minut. Ples pri Mrs.

Castor. Decollete! Šminka!

Brandy! Morfin!

1. ura zjutraj. Pleše z Mr.

Maylorjem.

2. ura. Pleše z Mr. Boeltem.

3. ura. Pleše z Mr. Rognom.

3.30 minut. Voz se pripelje pred plesno dvorano.

4. ura. Gre se donou. Gorška

kopelj. Brandy, morfin!

4.30 minut. Moli, se kesa,

joka. Ah, zakaj sem to storila!

5. ura zjutraj. Mora jo tlači.

5.30 minut. Zapi.

— Vam ni treba hoditi v mesto in tam kupovati. Pridite k Ulmerju.

Najlepše obleke v mestu se lahko vidijo pri Dan Ulmerju.

Narodna "Am. Amer. Laha" daje vse v tem. Narodna samo dva dolara na leta.

Potrebuje se 1000 mož, da nosijo Dan Ulmerjeve garantirane obleke.

— Mr. Frank Hudovernik naznana svojim prijateljem, da je sedaj v trgovini Dan Ulmer, kjer ga bo jako veselito videti svoje znance.

Grenko Belo Rdeče

Slavno za zadovoljstvom znana Euclid vina ali pa denar nazaj.

Naša garancija ali pa denar nazaj.

GRENKO VINO

Galona \$1.25 in \$1.50 — Zabój 12 — 6s . . \$5.00 in \$6.00

BELO VINO (SUHO.)

\$17.50 — \$20.00 — \$22.50 in \$30.00 sod.

(Predel Podravski.)

V utici, zakriti od glavne hiše z vrsto dreven in grmičja, je sedel mlad človek v jopiču in s pasom v širokem klobukom in v visokih lovskih škornjih. Nibil je zal, niti oduren; bil je krepke rasti, črnolas in očividno nalašč malomarno oblečen; ta malomarnost se mu je celo prilegla. Nestrljivo si božajč brado, je mladi človek zrl na vrt in si mislil:

"Ali pride ali ne? Kaj, ko bi jo pridržali?"

Bilo je še precej rano. Po nebnu so se vlekli gosti, sivkasti oblaki: celo dež je začel že skropiti nekoliko. Sadnili je že velen. Zolto listje se ni padalo na tla, toda že je bilo presijeno z jesenjo; tice niso prepevale, sveža trava ni duhtela, pihal je hladen veter in breza se je tresla kakor bolni berač.

"Ne in ne —", spregovoril mladi človek dlanjoc si na premrzle roke. "Sedaj ni treba nič drugega, nego da bi me zapazil stražnik in mi zapovedal naj se poberem..."

Toda v tem hipu se na vrtini stezci začujejo lahni, plahni koraki. Temni bršljan se je zagugal in v utico je bojaljivo pokukala glavica z plavimi očmi in z veliko svetlo-rudasto kito.

"Sonja!" zakliče mladi človek. "Naposed."

Pričejo za roko in jo posadi poleg sebe. Deva je težko dihala ter bojaljivo gledala v sadnik.

"Kako sem se bala. Petko, kako sem se bala!" je šepatala. Ana Borisovna še ne spi. Dunja pometta sobe... Ali je že dolgo kar si prisel?

"Celo uro te že čakam."

"Predragi. Dolgočasil si se brez menje, jaz pa odurnica, sem med tem spala. Odpusti."

"Sonja, razgovarjavaj se resno," spregovori on. "To snenje imelo bi odločiti vse. Pred vsem drugim mi povej ali me imaš rada?"

"Petko... čemu me še povprašuješ... Moj Bog!... Ljubim te bolj kakor svoje življene! Ljubim samo tebe in — očeta."

"Hvala ti, Sonja! Pa še eno vprašanje. Ali si že dovolj premisnila svoj občutek? Ali ni to samo trenutno čutilo? Ali si pripravljena postati moja, naj se zgodi kar hoče?"

"Da, Petko."

"Ali mi vrameš, vrameš v mojo ljubezen?"

"Vrameš mi, Petko."

Po teh besedah ga Sonja pogleda s takšnim pogledom, kakor bi v resnicu hotela videti v njegovo dušo, toda ne da bi ugibala v njej, marveč se je samo nezno dotaknila s svojimi mladimi, kakor rosa čistimi, kakor od deža oprana cvetka, obutki.

"Nu, Sonja, pripravi se na borbo. Tvoj oče noče privoliti v to, da bi ti postala moja ter ima za to tudi kaj važen vzrok; on je bogat, jaz pa sem — revez!"

Rožnato Sonjino lice lahno obledi pri teh besedah. Zdela se ti je, da si je ona sedaj še prvič predčula vso to zadevo. Toda kinala se in oči pokrijejo z meglo, podbradek se ji je zamajal in odvrnila hnu je:

"To ni mogoče, da bi me oče napravil nesrečno... Prosi ga hočem, jokati sel!"

Oča je zares vrgela in tudi ni vrgela.

"Zmanj si misliš, da se bo zmenil za tvoje solze. Za kolikor jaz poznam tvojega očeta — je on kaj hladen, strog človek, presinjen z najkonservativnejšimi nazori, da mi je res težavno vrjeti v njegovo sočutje. Bogataš je in egoist."

"Ne, Petko, ne misli si tako o očetu," mu odvrne Sonja: oče me ima rad... Kaj za to, da si reven? Oče ne gleda na denar... ti ga slabo poznas."

"Ali ga ti dobro poznas?"

"Poznam ga... jaz ljubim njega, on pa mene. On je le tako na videz — strog — Pojdiva k njemu Petko, jaz se mu zgrudim k nogam, povem mu vse in to isto tak... on te

ne pahne od sebe, on nju blagoslov! Vrjem, mi, Petko. Ko bi se tudi oči morgrli iz početka, to nici ne del, naj mi poznej vrgame. Jaz mu dančno besedo, da si ti dober, mil, pošte, človek... jaz...

Sputuši se v jok, prijela ga je za roko in zaklicala: "Petko, pojdiva k njemu takoj! Poveva mu vse. Že mi je dovolj te pretvarč... težavno mi je zreti očetu v oči. Pojdiva, pokleniva preden... Oh oče je dober. On je najbolj pošten človek na svetu. Jaz ga inam rada; jaz ga ne morem varati."

Njeno lice je pri tem rudelo nikaj večerni zarji, oči so se ji lesketale od božjega ognja, ki se imenuje ljubezen in resnica, toda mladi človek ji izvije svojo roko ter spregovoril suho:

"Ne daj se premagati občutkom, Sonja, ne zidaj si gradov v oblake. Zbrihtaj se in razgovarjati se hoceva resno. Prvič, tvoj oče, katerega ti takoj ljubiš, sedaj spi, drugič, kadar hoceva očetu to priznati, morava ga poprej k temu pripraviti. Poklekni, zgruditi se k nogam, da bi nepotrebno. Zadoščevalo bo, da izrečeva resno, da so pogoji stalni, po glavitvu stvar pa je ta, da ti ne podenjaš očetu. Pravim ti, Sonja, da bo to huda horba. Radi najine sreče pa je potreben, da ti pozabiš na svojo plasljivost in nežnost... Do tega odločnega koraka bo treba tudi poizvedeti, kako stope najine zadeve. Kdo ve, nemara je po svoje te ljubeč oči ti že poiskal ženina, ki je bogataš ter ima slučajno takšno lice, ki je po godu twojemu očetu? Imam dovolj vzroka domisliti si tega. Dalje bi ne bilo napačno, ko bi ti Sonja poizvedela, kakšno mnenje goji tvoj oče o meni? To je kaj zanimiva točka. Ti pravisi, da ti težko dene, hliniti se, toda kaj je početi? Saj invidva, Sonja, se boriva drug za drugega. Ne pozabi, da se jaz brigam za te, ti pa za me. Saj nimava drugih pomočnikov, kaj ne? Jaz sem si izbral pot, ki drži naravnost; žuriti se ni treba; priznati se ni težavno, toda kaščen bode odgovor. Reci mi to takoj, da bi mi tvoj oče pokazal diri..."

"Toda čemu, Petko? Čemu bi mi bil toliko zopri?"

"Radi tega, ker sem revez, malone berač. Moja mati ima nesrečno imetje, ki nam nese sedemsto rubljev na leto. Mati se ne more iznenediti svojega revmatizma, primerna služba se mi še tudi ni našla. Ti, draga Sonja, se nisi okušala revščine; ti niti ne pojmiš, kaj pomeni ta grozna beseda! Kolikor sem hodil po dežu, ves vtrujen, hiteč v svoje malo stanovanje na meščanski obred, a mimo mene so držale slično streli kočije, glasno ropotačo, ali pa še dobro rejene, na nicesesar ne misleče figure..."

Marsikateri dobro rejen bi-rokrat, kupec prve vrste, ki imata v glavi le same odstotke in operne naprave, sta mi prisa anproti, hiteč pojedati ustrice in popivati šampanjec, jaz in drugi meni podobni, pa smo gazili peš po blatu, ne znajočasih, kje naj dobimo rubelj za izvozeka... Težavno, Sonja, odurno in — razžaljivo! Nu, tako evo, imel bi tvoj oče dovolj vzroke odkloniti mi moj predlog z besedami:

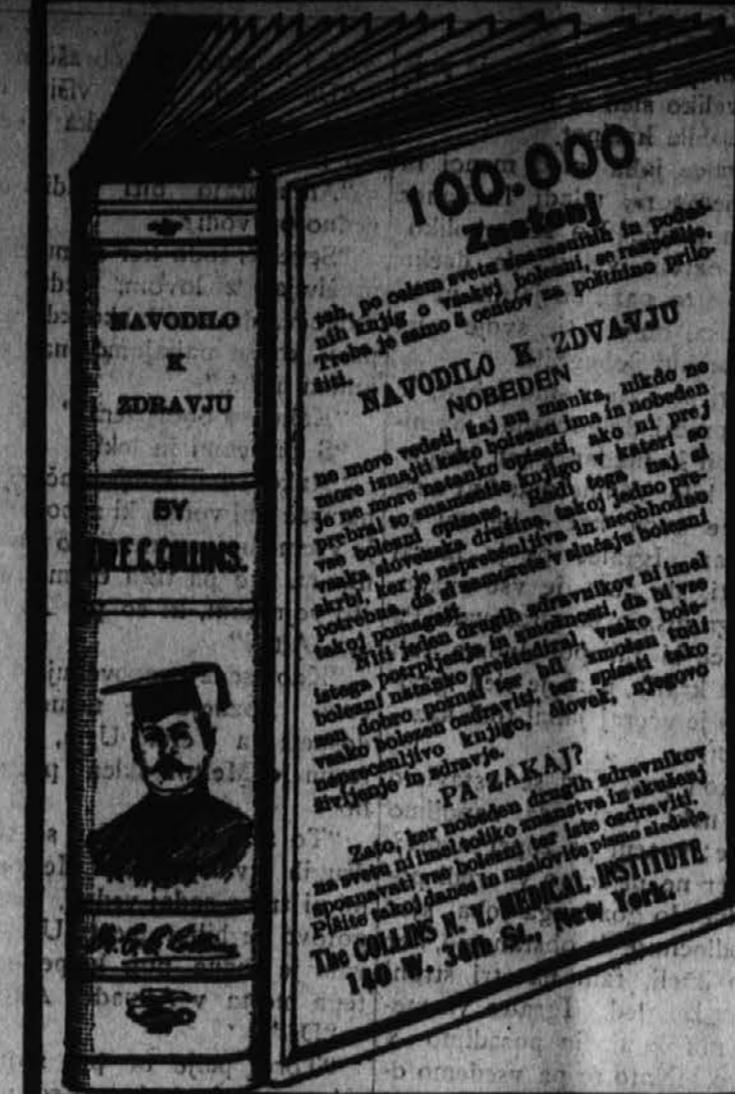
"Vi spoštovani gospod, ne morete pokazati niti petice k Sonjini doti..."

"Da, Sonja, da! Pri teh ljudeh je osnovano vse le na petkah, na deseticah, na rubljih... in tako dalje. Jaz v resnicu nočem, da bi se ti sprila z očetom, toda predstavljam ti mogoče sliko prihodnosti... Toda dovolj, prenehaj!"

Sonja je sedela in se jokala. "Ne jokaj, moja draga... Mogoče, da ti slikam to reč nekoliko prečrno, toda... v ostalem, vse je odvisno od tebe... ali bolje povedano, od tvojega vprijiva na očeta!"

Sonja se je vseknila v batistov robec ter dvignila na svojega soseda svoje zarudele, oči.

"Petko," je spregovorila z jokajočim, otročjim podobnim glasom. "Bog vid, da se dalje ne morem pretvarjati... Včeraj je bil oče pri meni in

me vprašal, kaj mi je? Nisem po godu. Konec, konec, on se je izrazil odločno in te prosil: poizvedovati, kakšno mnenje je moje o njem. Ne glede na to, da je podobno poizvedovanje sramotno, jaz ugovarjam, moja draga Sonja, moja draga in ljubljena hič, ugovarjam zoper slehrno obdolženje od twoj strani, to je, da sem jaz zmožen svojim konzervativnim nazorom na ljubo zravtovati twoj srečo. To je laž. Jaz sem bogat. Ko bi si ti izbrala za soproga vrlega, delavnega in premožnega človeka, bi mi to zelo po godu. Ne hitite preunro mrdati se, gospod Isajev! Da, jaz nimam ničesar zoper takšnega zeta. Toda ko bi ti pripeljal k meni človeka, ki je doživel največjo bedo, ki bi ne imel niti rublja v žepu, pa bi mi rekla: to je on, katerega ljubim, blagoslovil naju! In jaz bi ti dal svoje privoljenje — moja častna beseda! Ti, Sonja, si se potegovala za me... čul sem to. Ti nisi vrgla, da dvignem roko zoper tebe. Hvala ti, moja draga. Ti si cutila s svojim preprostim srčecem, da jaz nisem žival; toda to je brezpošojno hotel dokazati izkušenosti gospod Isajev. Ti hočeš nekaj reči, Sonja?"

"Oče, oče!" je zaklicala Sonja in jokajoče ter tresoca se na vsem životu, padla s klopi. — "Oče!"

Oče jo prime pod padzduho ter jo posadi nazaj na klop, poljubivši njenu hladno čelo, naka spregovoril:

"Moj angelj, neljaj... ne boj se!"

"Treba je dati ji vode," spregovori mladenič ter skoči po koncu. "Tako jo prinesem."

"Sedite... sicer bi si misli, da hočete zbežati."

"Jaz? Zbežati?"

Po teh besedah prezirljivo pogleda Borščevskega in se vsede.

"Sonja, moja golobica! Jenaj se jokati, moje draga dete," jo prosi Aleksej Nikitič.

"Oče... odpusti nama..." je razbral iz njenega joka.

"Dobro, dobro... pomiri se." Sonja je bojaljivo pogledala očeta. Videla je njegovo čemerno lice, polno ljubezni in žalosti. Ne brez nadaje je prenesla oči na ljubljenega človeka; ta je gledal mračno na stran.

"Sonja, ali me moreš mirno zasliti?" jo vpraša Aleksej Nikitič in videč, da ona pričakuje njegovih besed, kakor lačen človek kruha, je nadaljeval:

"Jaz te vzarem, moje dete, za sodnika. Čul sem vajin pogovor od samega začetka. Razljal sem, Sonja, od človeka, katerega ti ljubiš in kateri pravi, da ljubi tebe... Pst, niti besede, spoštovani gospod! Vi hoste gorovili pozneje. Jaz se potem potrebujem odgovora. Toda sedaj prosim pustite mene goroviti. Tačko torek, Sonja, gospod Isajev ti me je predstavil kot egoista, ki ljubi samo denar; on je dejal, da pri meni je vse osnovano le na peticah, na rubljih, da se ne bom zmenil za tvoje solze, da te na noben način ne dam reverzu. Gospod Isajev sodi tako po tem, kar je videc. Toda razum tegi ima on nekake vzroke domišljevati si, da sem ti poiskal bogatega ženina, cezar obraz (fiziognomija) mi je

po godu. Konec, konec, on se je izrazil odločno in te prosil: poizvedovati, kakšno mnenje je moje o njem. Ne glede na to, da je podobno poizvedovanje sramotno, jaz ugovarjam, moja draga Sonja, moja draga in ljubljena hič, ugovarjam zoper slehrno obdolženje od twoj strani, to je, da sem jaz zmožen svojim konzervativnim nazorom na ljubo zravtovati twoj srečo. To je laž. Jaz sem bogat. Ko bi si ti izbrala za soproga vrlega, delavnega in premožnega človeka, bi mi to zelo po godu. Ne hitite preunro mrdati se, gospod Isajev! Da, jaz nimam ničesar zoper takšnega zeta. Toda ko bi ti pripeljal k meni človeka, ki je doživel največjo bedo, ki bi ne imel niti rublja v žepu, pa bi mi rekla: to je on, katerega ljubim, blagoslovil naju! In jaz bi ti dal svoje privoljenje — moja častna beseda! Ti, Sonja, si se potegovala za me... čul sem to. Ti nisi vrgla, da dvignem roko zoper tebe. Hvala ti, moja draga. Ti si cutila s svojim preprostim srčecem, da jaz nisem žival; toda to je brezpošojno hotel dokazati izkušenosti gospod Isajev. Ti hočeš nekaj reči, Sonja?"

"Oče, ne buduj se nanj!" Solzi je zopet privro iz očij. Mladi človek se nestreljivo zgane.

(Konec prihodnjic.)

— Ne pozabite se oglasiti pri Dan Ulmerju, predin kuhinji, apotekarji, pri revmatizmu, nevralgiji in enakih težkočah po magični Anodyn linamentu. Najboljši za bolezni kožne, bradavice in potne noge to zdravilo hitro odstrani.

Potrebujejo se dekleta za izdelovanje smodk; plačane so tudi, ko se učijo. Ko so izučene, dobitjo od \$10 — 15 na teden. American Cigar Co. 922 Woodland ave. S. E.

Mali oglasi.

Kje je Rajko Feigel? Piše naj na naše uredništvo, radi jačne zadeve iz stare domovine!

Hija naprodaj s šestimi sobami. Lot 40X138. Jako pripravna hija. Kupna cena \$1000. Več se poziv za lastniku na 1063 E. 61st St.

Naprodaj je saloon nasproti City Foundry Proda se radi odhoda iz Cleveland. Poizve se pri Anton Boldin na 4628 Hamilton ave. (30)

Naprodaj je hija z osmimi sobami ob tlakani cesti. Vpraša se na 1024 E. 72nd St. blizu St. Clair.

Naznani. Cenjenemu občinstvu naznam, da hočem v hiji 5715 Frosser ave. N. E. odpreti trgovino, kjer budem prodajal papir za stene, kakor tudi izdeloval razne napisne za trgovine in papiril sobe. Deto se bo izvršilo poceni, takoj in dobro. V oblač naročila se priporoča Karl Camperl, 5715 Frosser ave.

PRIZNIJA TISOC NA TISOČE

odravljene in kvalitetni bolnički kateri vse dni dajo zdravje svetovno raznoliko.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

kateri se žrtvuje, in je odravil že prebrojno število slovenskih bolnikov. Vsaki bolnik, kateri se je saupno obrnil, na slavnega ravnatje tega zavoda je bil zadovoljen, zadobil popolno zdravje in sreco.

Nima bolezni na svetu, katere bi zdravljom tega zavoda ne bi mogli v kratkem času zdraviti, najibodeči ženski ženskih bolnikov, kjer je zdravljem tega zavoda vse možno.

DRUGI ZDRAVNICKI KATERI OGLASUJEJO IN GOVORE VELIKO O SEBI NE MOREJO DOKAZATI NIJT JEDNEGA POVOLJNEGA DOKAZA SVOJEGA DELOVANJA.

Nobeden naj si ne krati življenja, zadovoljnostenja in posvetne srečo in trpi v bolezni, temveč naj se takoj obrne na znameniti in svetovni zdravnički zavod ker načel boste največje srečo in pridobila zpopato popolno zdravje.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Collins N. Y. Medical Institute
140 W. 34th Street, New York City.
Dr. S. R. Rynders, vrhovni ravnat.

Uradno uro so: Vsaki dan od 9 ure dopoldna do 1 popoldan in od 3 do 5 ure popoldna. Ob nedelji in praznikih

on 8 ure dopoldna do 1 popoldna. Vsaki teden št. petek od 7 do 8 ure noč.

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo in najboljše sredstvo za rast las, proti izpadanju las in odstranitvi lusk in glavni. Alpen tintkatura in pomada, od katere resnično moškim in ženskim zrastejo lepi lasje: ravno tako moškemu zrastejo lepi brki in brada. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja očesa, ezelbine, bradavice in potne noge to zdravilo hitro odstrani.

Vprašajte pri
J. WAHČIĆ, 1029 E. 64th St.
Cleveland, O.

Ali veste, da ima vsak žakelj Forest King moke splošne kupone?

Hranite jih. Vredni so denari. Pišite po naš katalog, kjer je opisan čez 2500 daril. P

Sarjan in Iškarijot.

Španski Karol May za "Ameriko" privedil L. J. P.

PRVA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

Pod glavo ima ogrnjalo in zraven leži puška kate re pri prver sestanku in učel. Mož spiselo. Približamo se mu in se vseemo tako okoli njega, da smo tvorili četverokotnik; nješčino pustko seveda takoj vzdrem proz. Imeli smo še sesteti, ker konji se morajo odpotoiti. V sreču smo se pa veseli vzbujenje igralcevega. Za posam vidim, da mu tici inž in dva velika revolverja; posreč se mi dobiti nož in en revolver, ko pa hocem potegniti se družega, sem bil preglašen; igralec se žudi. Hitro in popoloma ne je zaspan kot pravi zapadni lovec, se vseude in seže za pas po revolverje, medtem sem pa že jaz tudi družega si pelastil. Toliko pametem, kot bi bil pa Winnetou v enem silaciju, pa igralec le ni bil. Siroko odpre ustia in nas motri s neumnim pogledom; govoriti hoče, toda jezik mu občiči na neb.

"Good morning, master Player!" pozdravim. "Spali ste trdo in močno, čemur se ne budim, ker ste od pondeljka na prej lahali."

"Kaj — veste vi — o moji —?" me strahoma vpraša.

"Ne vprašujte tako, neumno! Ijudje, kakor mi, bodemo vendar vedeli, kje ste bili. Tam zgoraj pri rdečih, kjer ste nazanili, koga ste tukaj videli in kjer ste zamenjali svojega belega konja za črnega."

"Resnično, on vel! Kaj hotele tukaj, Sir! Zakaj se sledite že toliko časa in tej žlostni oklici, kjer nimata živa duša naj nikati!"

"Ravno isto bi jaz vas lahko vprašal, pa nečem, kar ni potrebno. Toda predstavljam vam rad Ali pa sem vam moroče svoje ime že v pondeljek imenoval?"

"Ni treba; kjer je Winnetou, je gotovo tudi Old Shaterhand; boš na to v pondeljek nisem takoj mislil."

"Vrijamej! Če bi na to misili, ne bi takoj pobegnili. Na vsak način ste že moralis, da sem največji prijatelj Meltona in obeh Wellerjev, in če bi na to misili, bi gotovo ne pobrali šil in kopit pred menom. Popoloma nepotrebo je bilo Indijancem "kaj poročati". Mi lahko storimo to veliko bolje kot vi, ker smo tudi mi namenjeni v gorovje."

"Proti Almaden Alto?" se mu izvije.

To je bilo ime rudnika s živim srebrom. Almaden Alto, t. j. Visoki Almaden, ker leži visoko v gorovju.

"Da, proti Almaden Alto," odvrnem, "in poprej še proti Skalnatim Studencem, da obiščem prijatelja Meltona. Kakor veste, ga roke bolijo. Nekdo je bil toliko neusmiljan, da mu je zvinil roke, in tako moram kot njegov dober prijatelj k njemu, da pogledam, kako se počuti. Saj veste, kakšne dolžnosti nalaže prijateljstvo!"

Igralec je dobro vedel, kaj se je zgodilo, zatorej je tudi smatral moje besede za posvanje. Njegov položaj pač ni bil prijeten; to je tudi razidel; toda prepričan je pa bi tudi, da mu ne Winnetou ne je z ne storil kaj žalega, ker nočenmu in dal povoda za osebno razčlenjenje in napad; čutil se je torej varnega gledje svojega življenja in odgovarjal s čudežimi se glasom:

"Kaj me briga vaše razmerje z Meltonom! Da ste njegov prijatelj, sem si lahko mislil že v pondeljek, ker ste pojem vprašali. Toda kar hocem od mene, ne prav nič ne brigal! Skrivno ste se splazili okoli mene in mi vzel orožje. Zdaj vse to? Vedno sem mi želil, da je Old Shaterhand posten človek."

"Saj sem tudi, raditev sem se sporazil z največjimi prijatelji, kakor so Melton in

"Natančno jo poznam. Bil sem večkrat tam."

"In naseljeni so bili prepejali v Skalnato Studence v rudnik, da delajo pod zemljo."

"Da."

"In to je bilo že določeno, ko ste jih nabirali v staro domovino?"

"Da."

"Ali so Jumi zgoralj?"

"V Almadenu pri Studencih. Tudi med potjo je na vsak dan razdalje straž petih mož."

"Kaj hočejo Jumi v Almadenu?"

"Skrbi za zivež in za transport; raditev jih plačujejo iz dohodkov rudnika."

"Koliko mož je?"

"Tristo jih tabori v Almadenu, dvajset pri Studencih, in strikerat po pet jih je kot straže nastavljenih od tukaj do Studencev."

"Kdaj pridejo naseljeni tja?"

"Na vsak način morajo že tam biti."

"Koliko jih pride pod zemljo?"

"Vsí..."

"Pa vendar ne otroci."

"Tudi otroci."

"Sveta nebesa! Mi nismo žesa se dalj se tukaj muditi. Mnogo imam se vprašan, kar pa lahko medpotoma storim. Mi se ne smemo odpočeti, pač pa takoj naprej. Ali je moj brat Winnetou pripravljen?"

"Winnetu stori vse, kar reče brat Old Shaterhan," odvrne Apač.

"Kar je potrebno, zveč spota. Cujte, kaj se mora najprvi zgoditi."

Stopim nekoliko vstran, da igralec ni mogel slišati in rečem mlajšemu sinu Močnega Bivola;

"Moj mali rdeči brat je slišal, kar je govoril igralec. Tako naj se vseude na svojega konja in naredi, kar povem. Spotoma moramo najprvi napasti štiri straže Jumov, ki še je v oddelki po pet mož, dvajset vojnikov. Moj rdeči brat naj takoj jaha k onim vojnikom, ki so pripeljali čreda na haciendo; trideset naj jih takoj odpotuje za nami, docim naj jih ostane dvajset pri čredah. Eden pa naj takoj jaha k Močnemu Bivolu in ga prosi za to mož, ki naj pridejo kakor hitro mogoče v Almaden Alto."

"To bi bilo zelo ljubo, zelo ljubo!" zatrjuje hitro. "Jaz se nikar ne maram z njimi srečati."

"Lepo. Pomagati vam hočem tem, da vas vzamem s seboj v Jumsko gorovje k prijatelju Meltonu."

"Sprejmite mojo zahvalo za vašo prijaznost! Toda če ste mi tako naklonjeni zakaj ste mi vzeli moje orožje?"

"V vaš blagor, master Player! Če pridejo Mimbrenji še pred nasim odhodom, tedaj vas vasa hrabrost lahko takoj da leč zapelje, da se poslužite svojega orožja. S tem bi razdražili rdečkarje, raditev sem jaz vse potrebno preskrbel, da se kaj tacega ne pripeti."

"Mož ni vedel, kaj bi rekkel, torej je molčal. Jaz pa nadaljujem:

"In da skrbimo se bolj za vaš blagor, vaš hočemo nekoliko k zvezati, da ne boste Mimbrenji mogoče po nepotrebni dražili. Tudi vaše žepne preiščemo, ker v njih imate govorito kaj, kar bi rdečkarje razdražilo."

"Sir, ali govorite resno?" vroži nad menom. "Kaj sem vam storil, da ste me napadli, ter me hočete sedaj celo oropati in zvezati?"

"Nam ničesar! Danes imam prvakrat čast vas videti; kaj ste mi torej storili! Ker pa želite odkritostnosti, bi vas rad nekaj vprašal. Vi ste bili v Almaden Alto, kaj ne?"

"Ne, jaz nisem bil tam."

"In jaz vam rečem, da ste bili; ker pa nečete prostovoljno odprijeti ust, vam jih hočem jaz odprijeti. Lagali ne bodete. Zvezite ga!"

V nekaj sekundah je bil že vezan od obeh Mimbrenijev.

"Kaj vam pada v glavo! Kaj sem vam storil?" kriči. "Vi nimate navadnega človeka pred seboj; jaz sem morome; jaz spadam k svetnikom zadnjih dñih. Sedaj veste, kako morate ravnati z menom."

"Da, sedaj vemo vse!" odvrne. "Vi ste iste vere kot Melton in z vami hočemo tako ravnat kot z Meltonom!"

"Sveta nebesa!" krične, "kaj hočete tudi meni roke zviniti?"

Mož se je tresel strahu, ker je mislil, da mu zvinim roke kot Meltonu. Da njegov strahl se povecam, ga res primem za roke.

"Ne, stoje, ne, zlomiti, ne zlomiti! Vse vam povem!"

"Dobro, odnehati hočem torek in čakati! Odgovarjajte na moja vprašanja pravico. Ce se pa jaže, takoj zaropajo kosti. Torej vi ste bili v Almaden Alto in tudi pri Skalnatih Studencih?"

"Da."

"Vam je tako dobro okolina znana, da bi bili lahko za vodnik?"

ne morejo, ker vino načas pusti veliko sled za nami, ki naj bi jim bila kažpot.

Igralec jaha med menoj in Winnetouom, mladi Indijanc pa za nami. Ko se nekoliko ozrem, vidim, da dečko zelo ostro pazi, da jetnil ne bi poskušal omehčati svoje vezi in morebiti pobegniti.

Pot, po kateri smo jahali, je bila precej dolgočasna: jaz sem bil še nikdar v teh krajih.

Tudi med potjo je na vsak dan razdalje straž petih mož.

"Kaj hočejo Jumi v Almadenu?"

"Skrbi za zivež in za transport; raditev jih plačujejo iz dohodkov rudnika."

"Koliko mož je?"

"Tristo jih tabori v Almadenu, dvajset pri Studencih, in strikerat po pet jih je kot straže nastavljenih od tukaj do Studencev."

"Kdaj pridejo naseljeni tja?"

"Na vsak način morajo že tam biti."

"Koliko jih pride pod zemljo?"

"Vsí..."

"Pa vendar ne otroci."

"Tudi otroci."

"Sveta nebesa! Mi nismo žesa se dalj se tukaj muditi. Mnogo imam se vprašan, kar pa lahko medpotoma storim. Mi se ne smemo odpočeti, pač pa takoj naprej. Ali je moj brat Winnetou pripravljen?"

"Winnetu stori vse, kar reče brat Old Shaterhan," odvrne Apač.

"Kar je potrebno, zveč spota. Cujte, kaj se mora najprvi zgoditi."

Stopim nekoliko vstran, da igralec ni mogel slišati in rečem mlajšemu sinu Močnega Bivola;

"Moj mali rdeči brat je slišal, kar je govoril igralec. Tako naj se vseude na svojega konja in naredi, kar povem. Spotoma moramo najprvi napasti štiri straže Jumov, ki še je v oddelki po pet mož, dvajset vojnikov. Moj rdeči brat naj takoj jaha k onim vojnikom, ki so pripeljali čreda na haciendo; trideset naj jih takoj odpotuje za nami, docim naj jih ostane dvajset pri čredah. Eden pa naj takoj jaha k Močnemu Bivolu in ga prosi za to mož, ki naj pridejo kakor hitro mogoče v Almaden Alto."

"To bi bilo zelo ljubo, zelo ljubo!" zatrjuje hitro. "Jaz se nikar ne maram z njimi srečati."

"Lepo. Pomagati vam hočem tem, da vas vzamem s seboj v Jumsko gorovje k prijatelju Meltonu."

"Sprejmite mojo zahvalo za vašo prijaznost! Toda če ste mi tako naklonjeni zakaj ste mi vzeli moje orožje?"

"V vaš blagor, master Player! Če pridejo Mimbrenji še pred nasim odhodom, tedaj vas vasa hrabrost lahko takoj da leč zapelje, da se poslužite svojega orožja. S tem bi razdražili rdečkarje, raditev sem jaz vse potrebno preskrbel, da se kaj tacega ne pripeti."

"Ali naj vam zopet odprem ust, vam jih hočem jaz odprijeti. Lagali ne bodete. Zvezite ga!"

Dve minuti pozneje že jaha dečko proč. Pol ure pozne smo tudi že mi na potu zvezani igralec v sredini. To je moj straž.

"Ali naj vam zopet odprem ust, vam jih hočem jaz odprijeti. Lagali ne bodete. Zvezite ga!"

"Ni res!" zatrjuje. "Jaz sem bil še nikdar na tem prostoru."

"Hm! Najbrž ste pozabil, kaj vas čaka, če ste toliko neumni in nas skušate slepit. Kadar se razjezem, tedaj sem grozen. Zapomnite si! Vi ste velik slaper ter ste prekali že marsikoga; pri nas pa ne bodo delali kupčije. Ali hočete torej priznati, da ste bili tukaj in sicer da ste se tukaj ustavili?"

"Mož ni vedel ali bi tajil ali priznal, torej je molčal."

"Ali naj vam zopet odprem ust, vam jih hočem jaz odprijeti. Lagali ne bodete. Zvezite ga!"

"Ni res!" zatrjuje. "Jaz sem bil še nikdar na tem prostoru."

"Pet jezdcev. To so neizkušeni bledoličniki, ker niso jahali eden za drugim, pač pa vse v eni vrsti. Glavar Apač misli, da ima pred seboj odprt prerijski."

"Winnetu ne bo tako neviden, da bi se kazal Jumom. Mi naredimo ovinek proti jugu. Od tam je prišlo bledoličnikov iz Uresa, in mi moramo zasedovati njih sled, katere ponoči ne moremo videti."

Imel je prav kot vedno. Igralec ponovno zvežemo na konja, nakar zapustimo mesto in obrnemo proti jugu.

Kakor smo slišali, je ležal tolmin dobre pol ure proti jugu obzidu; mi jahamo ravno toliko časa proti jugu; kmalu pa pridemo do širokega sledu.

Kakor smo slišali, je ležal tolmin dobre pol ure proti jugu obzidu; mi jahamo ravno toliko časa proti jugu; kmalu pa pridemo do širokega sledu.

"Stojte! Stojte!" zakriči. "Vse vam povem."

"Dobro! Toda govorite resno."

"Dobro! Toda govorite resno."

"Popošte okolico! Toda ena sama lagana beseda vas velja življenju."

"Od tu se gre po travi, katero vidite pred seboj, nakar se pride zoper do gozda, kjer se vije proti gorovju; onostran hriba je majhna voda, ob kateri leži stražnik."

"Koliko časa se jaha tja?"

"Dobre pol ure."

"Popošte okolico! Toda ena sama lagana beseda vas velja življenju."

"Od tu se gre po